

Vokální procesor

TC-HELICON VOICELIVE2

Petr Los
los@music-store.cz

Snad každná oblast lidského konání doznala a stále doznává intenzivních pokusů o technické zdokonalení.

Tomuto trendu se nebrání ani hudební průmysl, respektive ta jeho část, která se zabývá vývojem a výrobou zařízení určených k produkci, záznamu či zpracování zvuku. Některé z těchto vymožeností dopomohly živě vystupujícím muzikantům k určité zvukové nezávislosti. Tu si nejprve díky svým efektům užívali koncertující kytaristé, později pak klávesoví hráči a baskytaristé. Zřejmě nejdéle se načekali zpěváci, kteří byli dlouho odkázáni na to, co jim pan zvukař na druhé straně sálu do jejich zpěvu namíchal. V souvislosti se vznikem nových technologií zpracování zvuku mohou však i dnešní vokalisté disponovat vlastním efektovým pedalboardem. Ten si jistě s žádným kytarovým v ničem nezadá a zpěvák tak víceméně může přenést svůj studiový zvuk na pódium.

Co je ale kapele platné, že kytaristé mají každý ve svých pedalboardech pět různých druhů zkreslení, když chudák zpěvák téměř zaniká v celkovém soundu skupiny a jediný efekt, který mu zvukař může nabídnout, je jakýsi podivně dunící dozvuk s nepříjemným ocasem (připomínající zpětnou vazbu v počátečním stádiu). Nemluvíme teď o žádné kapele světového formátu, kde se o každou kytaru stará jeden člověk a kde hudebník není v podstatě ničím omezen.

Mám na mysli běžnou hudební skupinu hrající v klubech

či na menších festivalech. Protože téměř všude hrají hlavní roli peníze, ten nejlacinější zvukař bývá často pro pořadatele tím nejschůdnějším řešením. Levnější aparát se však zpravidla rovná i přívlastku "méně vybavený" a co si budeme povídat, s prázdným rackem je zvukový zázrak sotva možný. Tyto nedostatky pak většinou odnese zpěvák či zpěvačka. Je třeba také počítat s tím, že pokud sebelépe vybavený zvukař nezná repertoár kapely, může při prvním zvučení daného souboru jen těžko vytvořit něco převratného. Aby tedy vokalisté nestáli na pódiu sami jako vojáci v poli, představíme v našem testu kompaktní zvukový pedalboard Voicelive 2 od firmy TC-Helicon.

TC-Age

Hned na úvod mohu uvést domněnku, že pokud majitel tohoto zařízení zvládne jeho ovládání, nebude mít na pódiu již nikdy technické problémy (tedy snad kromě svého falešného či nevýrazného zpěvu). Naopak, i když bude na druhé straně pódia sedět nějaký "neumětel", šťastný majitel Voicelive 2 se v pohodě obslouží i bez něho. Sound kapely bude navíc obohacen o možné doprovodné vokály, které přístroj umí velice inteligentně generovat. Co je tedy Voicelive 2 zač?

Jedná se o integrovaný "nášlapný" pedalboard sdružující velkou efektovou banku určenou především pro vokalisty. Má velmi odolnou konstrukci, vyrobenou z eloxovaného kovu černé barvy. Ergonomické botky přístroje jsou z černého tvrdého - a jakoby pogumovaného - plastu. Zadní strana přístroje je opět celokovová, přičemž dno je potaženo protiskluzovou gumou. Na spodní straně se nachází velmi praktický otvor, který slouží jako madlo pro praktické jednoruční přenášení efektu. Vrchní strana přístroje je pomyslně

rozdělena na dvě části. Část první na sobě nese deset tlačítek s červenou LEDkou uprostřed. Tato tlačítka jsou určena k podrobnému nastavení přístroje a k editaci jednotlivých presetů: Tone umožňuje nastavit equalizer, kompresor, gate a deesser. Pitch automaticky doladuje drobné intonační nepřesnosti. Guitar FX nabízí sadu kytarových efektů (hally, modulační efekty a kompresory). Home je tlačítko, které slouží pro návrat z editačního režimu presetu. Pomocí tlačítka Setup si může uživatel nastavit parametry pro I/O, MIDI, systém a Expression pedál. Volba Wizard slouží k rychlému vyhledávání efektů. Pomocí dalšího tlačítka - Store - může uživatel nejen ukládat editované zvuky, ale může je též přejmenovávat, nebo provádět správu jejich umístění a mazat již vytvořené. Posledním tlačítkem je Edit. Tato funkce zpřístupní všechny možné parametry jednotlivých efektů a umožní jejich detailní nastavení a zpracování přesně dle libosti zpěváka.

Pod modře podsvíceným displayem (100x350 mm) jsou k dispozici čtyři malé otočné potenciometry pro ovládnutí parametrů jednotlivých efektů. Display má též možnost nastavení kontrastu a tím usnadňuje pohled z různých úhlů či způsobení zobrazení určitěmu osvětlení. Zcela vpravo se pak nachází dial kolečko pro listování presetů a dvě tlačítka (stejná jako na levé straně přístroje) umožňující pohyb mezi jednotlivými funkcemi (Navigate).

Druhou část vrchního ovládacího panelu tvoří deset masivních nášlapných spínačů jednotlivých funkcí a sekcí efektů. Při aktivním stavu těchto spínačů okolo nich červeně svítí plastový prstenec. Je nemožné se splést, a to i v přítomnosti mizerně osvětleného koncertního sálu. Tato část předního panelu je navíc ergonomicky sklopena k podlaze, čímž ještě více zlepšuje přehlednost ovládání.

Mezi těmito footswitchy nalezneme spínač pro modulační efekty (μMOD), delay, reverb, harmonizér, doubler a tlačítko pro speciální efekty FX (megafon, radio atd.). Pro rychlý pohyb mezi volenými presety bez neustálého ohýbání se k efektu slouží funkce Preset Down/UP a pro rozličinou rychlou volbu a jednoduchou nožní editaci pak Shortcut a Step. Zde může zpěvák pouhým sešlápnutím měnit některé parametry efektů, tapovat tempa delayů, měnit akordy či tóny harmonizéru a jinak si sofistikovaně pohrávat s vybraným přednastavením. Přidržetím spínače FX se aktivuje ladička a Voicelive 2 se přepne do Bypass módu.

Zadní panel zařízení je vybaven stejně plnohodnotně jako panel přední. Vlevo se nachází vstupy v podobě XLR a Line TRS konektory sloužící hlavně k připojení mikrofonu. Dále následují vstupy In a Thru (1/4") pro kytaru a stereo vstup (1/8") pro MP3 přehrávač či jiný podobný přístroj. Výstupní sekce dispo-

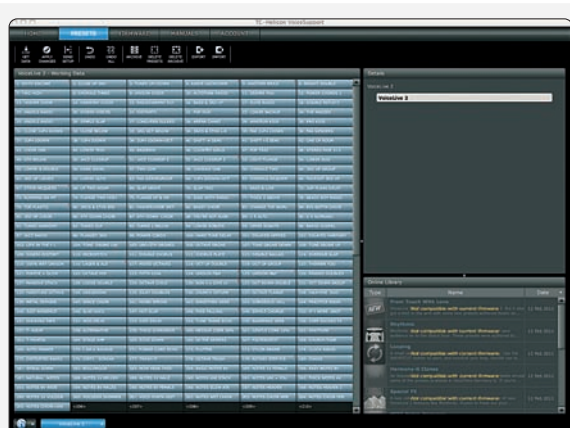
nuje dvěma XLR a TRS výstupy (L+R). Dále je zde (1/8") stereo výstup na sluchátka, digitální koaxiální vstup a výstup a vstup na externí expresiion pedál. Pro MIDI editaci slouží standardní MIDI In-Out-Thru. V pravé části zadního panelu přístroje je též USB port určený pro komunikaci s počítačem; umožňuje zálohu a streaming audiodat. K úplnému výčtu zbývá už jen zdířka pro napájení a spínač Power. Přístroj je napájen (bohužel) pomocí příloženého 12voltového traťu.

V tomto bodě ještě dodejme, že Voicelive 2 se může blýsknout 24bitovým provozem. Samplovací frekvenci zvládá od 44,1 až do 96 kHz; a frekvenční rozsah je ve zcela profesionálních mezích od 20 Hz do 20 kHz.

TC-Ways

K vyzkoušení přístroje jsem přikročil tentokrát tak trochu jinak. Žádné prvotní testování do studiového řetězce nebo srovnávání s natočeným materiálem. Přístroj je primárně určen live zpěvákům pro koncertní využití, proto jsem ho prostě a jednoduše předal zpěvačce z kapely a ponechal ji zcela svému osudu. Byl jsem zvědav, jak se „popasuje“ se zapojením, ovládnutím, vnitřní architekturou a efekty samotnými. Do koncertního vystoupení na to měla čtrnáct dní. Začala proto na zkoušky přicházet vždy o něco dříve, aby se mohla „vrtat“ v procesoru. U skladeb, které už má kapela natočené, bylo vše jednodušší, protože bylo z čeho vycházet. U nových písní se zvuky mladá vokalistka zběsile laborovala. Před koncertem potřebovala přeskupit zvuky do takového pořadí, aby se nemusela pracně prodírat presety. Největším problémem bylo nastavení vstupní a výstupní citlivosti.

Po připojení Voicelive2 přes USB k počítači lze správu dat a jejich streaming provádět přes utilitu VoiceSupport (Windows i Mac OS).

Mikrofon byl často přebuzený a měl tendence ke zpětné vazbě. Při zvukovce ji na tuto skutečnost upozornil i sám zvukař. Nakonec jsem se do toho musel vložit sám. Tímto velmi snadným empiricky-pedagogickým pokusem jsem zjistil, že ovládání je pro hudebníka „ne-technika“ přece jen poněkud složitější. Prokletit se lesem parametrů a jejich hodnot není pro všechny, byť hudebně dobře erudované muzikanty, zase tak automatické, jak si výrobci mnohdy myslí... Co bohužel chudák holka nezjistila, bylo to, že celý systém mohla nakonfigurovat vpodstatě stiskem jediného tlačítka. Jen správně hledat, že? Vstupy a výstupy se citlivostně nakalibrují samy a přístroj si rovněž neustále hlídá kompresi, deesser a korekční nastavení. Funkce Pitch sleduje pak intonaci samotnou a umí zlehka a téměř neslyšitelně dolaďovat vokální materiál bez negativních doprovodných jevů známých od některých starších přístrojů (zpoždování a propadání se).

Ve studiu jsem následně velmi podrobně prozkoumal jednotlivé zvukové efekty přístroje, jakož i jejich ovládání. Musím říci, že přestože je Voicelive 2 určen především pro „živé“ akce, ve studiu je zcela normálně použitelný. Kvalita zvuku je díky preampu přístroje naprosto dostačující. (Původně zkusmo natočený zpěv jsem nakonec ponechal jako ostrý.) Myslím, že profesionalitu

zařízení každé zkušené oko pozná hned na první pohled podle bohaté nabídky vstupů a výstupů. Sluchátkový výstup a Aux vstup bych neváhal upotřebit třeba k použití odposlechu svého hlasu a kapely. Rozhodně by byl určitě mnohem lepší, než omlácené monitory na některých akcích. Stačil by přívod stereo zvuku monitorů z pultu a malá bezdrátová sluchátka, které už dnes používají i puberťáci v autobuse.

Voicelive 2 umožňuje vystupovat zpěvákovi i jako „One Man Show“. Do vnitřní paměti je totiž možné nahrávat vrstvy nástrojů či hlasů a s nimi pak dále pracovat. Kapacita záznamu není bohužel nikterak závratná.

Pokud bych měl vynášet nějaké soudy nad zvukem jednotlivých efektových sekcí (modulační efekty, delay, echo, reverby, harmonizer, doubler hlasů, speciální efekty), pak se dle mého názoru jedná o vysoce kvalitní efekty (dokonce i reverby a echo), které bych se nestyděl použít ani ve studiu, natož na živo. Harmonizér je velmi chytrý vymyšlen a popisovat jeho fungování dopodrobna by udělalo z této recenze manuál kombinovaný s učebnicí vokální harmonie. Každopádně si můžete vytvořit kompletní a harmonicky velmi bohatý doprovod vašeho hlasu. Voicelive umí rockové divčí vokály, černošské gospelové vokály, klasicko-romantickou harmonii a mnohé další. Velmi mě bavilo zpívat různé melodie a poslouchat jaké „random acces“ harmonie k mému hlasu byly přidávány.

Doporučená cena: 21 429,- Kč

Distributor: Mediatech spol. s r.o.

Hradecká 557, 530 09 Pardubice

Tel.: 469-631-555

sales@mediatech.cz; www.mediatech.cz

Řekl bych, že pro práci s harmonizérem je však nezbytná znalost kvintakordů, septakordů a vokální harmonie, tj. nauky o správném spojování těchto akordů. Přidané hlasy zní přirozeně a netahají za uši. Hudebník dokonce může vokály tvořit pomocí připojené kytary či kláves. Přístroj analyzuje harmonii a staví dle ní hlasy.

Pokud propojíme přístroj s počítačem přes USB port, můžeme provádět správu dat a jejich streaming přes utilitu VoiceSupport (pracuje jak na Windows, tak na Apple). Tento způsob je mnohem rychlejší než popisování, ukládání a přesouvání v přístroji samotném. Jedná se o shodnou koncepci, jako mají mnohé klávesové nástroje.

TC-SUMMARY

Voicelive 2 je přístroj určený zpěvákům. Disponuje vysokou kvalitou zvuku a promyšleným ovládáním. Je to všestranný pomocník nejen na pódium, ale též do studia. Pro svou složitější koncepci a vyšší cenu bych ho však nabídl spíše zkušeným poloprofesionálům a profesionálům, kteří potřebují svůj hlas mít maximálně ošetřen. Věřím, že díky velice odolné konstrukci a technické vyspělosti udrží tento přístroj ještě dlouho krok s dobou a jeho zvuky „nezestárnou“.

Amatérským pěvcům bych doporučil buď některý z menších a jednodušších modulů od TC-Helicon, nebo například Boss VE-20. Po načerpání zkušeností pak mohou sáhnout po Voicelive 2. Věčná škoda, že firma TC-Helicon nespolupracuje více s Digidesignem. V Pro Tools bych podobně kvalitní zvuky jenom uvítal.

